

het restauratiekabinet

‘Kunstwerken niet verbeteren’

Het vernieuwde Rijksmuseum opent volgend jaar. Het Parool struint alvast rond en belicht de ambachtslieden die achter de schermen werken. De eerste aflevering van deze maandelijkse zomerserie: het Restauratiekabinet.

IMCO LANTING

Hoofd Conservering en Restauratie Robert van Langh (43) kan niet wachten tot het Rijksmuseum volgend voorjaar weer opengaat. De bouwvertragingen, het bureaucratische, politieke en financiële gekrakeel van de afgelopen jaren hebben hem niet ontmoedigd. Integendeel, stiekem kwam het hem wel goed uit dat het museum niet al in 2008 heropende – wat de bedoeling was. “We hadden nu de kans om nog meer topstukken te restaureren.”

Zijn kantoor op de begane grond van het Restauratiekabinet – naast het Zuiderbad - kijkt uit op het Rijksmuseum. In dit zwaarbeveiligde pand van 9000 vierkante meter werken 46 restauratoren uit zes landen aan de restauratie van honderden kunstwerken, waaronder schilderijen, foto's, porseleinen beelden, zilverwerk en textiel. Van Langh: “Het is hard werken, maar we voeren de druk niet op nu de opening nadert. De kwaliteit van een restauratie is belangrijker dan deadlines.”

De focus van het Restauratiekabinet ligt op de 17de-eeuwse schatten uit de collectie van in totaal 1 miljoen kunstwerken van het Rijksmuseum. Daarvan belanden er 8000 straks in het museum en daarvan weer ongeveer duizend worden in ‘de apotheose voor de opening’, zoals Van Langh het noemt, deskun-

Robert van Langh, hoofd restauratieafdeling Rijksmuseum: ‘Kunstwerken moet je restaureren, niet verbeteren.’

FOTO MAARTEN BEZEM

dig gepoetst, geconserveerd en gerestaureerd. “Je moet dan denken aan het zilverwerk van Lutma en Vianen, de kasten van Doomer en de Spieringtapijten. Allemaal kunstschatten uit de 17de eeuw, de periode waar het Rijksmuseum beroemd om is.” Soms wordt maandenlang aan een object gewerkt.

Van Langh was, voor hij hoofd van de restauratieafdeling werd, jarenlang metaalrestaurator. De opleiding die een restaurator moet doorlopen, duurt acht jaar. Van Langh: “Na een basisstudie van drie jaar volgt een jaar waarin de keuze moet worden gemaakt voor het materiaal waarmee je wilt werken. Daarna

volg je dan nog twee jaar een masteropleiding en werk je twee jaar in dienst van een universiteit. Pas dan ben je restaurator.”

Een restaurator is alfa en bèta tegelijk. “Natuurkundige en chemische kennis zijn onmisbaar bij dit

vak, maar ook de historische achtergrond en de gevoelsmatige kant van kunst zijn essentieel. En hij heeft twee rechterhanden.”

Restauratoren zijn kunstdeskundigen, maar zijn het zelf ook kunstenaars?

Van Langh: “Nee, over het algemeen niet en dat is maar beter ook. Het is niet handig, omdat dan namelijk de reële neiging bestaat om kunstwerken niet alleen te restaureren, maar ook te verbeteren. Een recent voorbeeld daarvan zijn de ‘extra’ parels op *De brieflezende vrouw* uit 1663 van Johannes Vermeer. Daar heeft iemand, waarschijnlijk tijdens de restauratie in 1928, een paar door Vermeer geschilderde hooglichten op de tafel veranderd in parels. Inmiddels zijn deze latere toevoegingen door ons weer weggehaald.”

Volgende keer: de lijstenrestaurator

De favorieten van Robert van Langh

1. Een *Triton van Adriaen de Vries* (1556-1626) – bronzen beeld, gerestaureerd door Van Langh zelf
2. *De Nachtwacht* door Rembrandt van Rijn (1606/07-1669) - Van Langh: “Je zou het misschien niet zeggen maar daar valt nog heel veel aan te ontdekken.”
3. *De Beker van Chatham* door Nicolaas Loockemans (?-1673) – gouden beker van admiraal Michiel de Ruyter – ook gerestaureerd door Robert van Langh